

Dochters Seychellenzangers

Acrocephalus sechellensis helpen alleen hun echte moeder

Dochters van Seychellenzangers die zelf nog niet aan een nest kunnen beginnen, helpen mee met het grootbrengen van broedsels van andere. Dr. ir. Jan Komdeur en enkele andere onderzoekers toonden, in een artikel in 'Nature' met als titel 'Altruïsme en ontrouw onder zangvogels', aan dat dit gedrag niet als een vorm van altruïsme te verklaren is. Het blijkt dat de helpervogels een strategie volgen, waarbij zij alleen hun eigen (half)zusjes en (half)broertjes bevoordelen en daarbij de verspreiding van hun eigen genen bevorderen.

Jan Komdeur is onderzoeker bij de sectie Dieroecologie van de Rijksuniversiteit Groningen en was eerder ook verbonden aan de Universiteit van Melbourne, Australië. Hoofdauteur David Richardson en medeauteur Terry Burke deden hun onderzoek in dienst van de Universiteit van Sheffield in Engeland. Komdeur doet al sinds 1985 onderzoek aan de Seychellenzanger *Acrocephalus sechellensis* op de Seychellen. Van deze vogels is de totale populatie geringd. Dit onderzoek is één van de langstlopende vogelonderzoeken ter wereld en het kan, dankzij een onlangs toegekende beurs, ten minste tot in 2007 worden voortgezet.

Helpers

In de biologie gaat men er vanuit dat elk individu streeft naar het zo veel mogelijk doorgeven van zijn eigen genen. De meest gangbare methode daartoe is uiteraard de voortplanting. Op de Seychellen zijn er echter vrouwelijke exemplaren van de Seychellenzanger die wegens overbevolking geen kans krijgen tot paren, nest bouwen en broeden. Daarom helpen zij dan maar hun ouders met het grootbrengen van latere lichten jongen. Die hebben immers hetzelfde genetische materiaal als zichzelf. Komdeur en andere onderzoekers constateerden dat elke helper een winst van zeventien procent oplevert in het uitvliegresultaat.

Vreemdgangers

Helaas staan zowel de mannetjes als de vrouwtjes Seychellenzanger erom bekend dat zij graag vreemd gaan. Met hun 42% buitenechtelijk kroost behoren zij tot de meest ontrouwe vogels die er bestaan. Hoe weet een helperdochter dan dat zij haar bloedeigen broers en zusters opvoedt en niet willekeurige vreemden?

Haar strategie is, schrijven de onderzoekers, om de moeder die haar grootbracht, goed in het oog te houden. Dit is mogelijk omdat de moeder, ondanks haar seksuele ontrouw, wel trouw op of in de buurt van haar nest blijft. Als deze moeder sterft, houdt haar dochter meteen en voorgoed op met helperactiviteiten. Maar als de vader doodgaat, gaat de dochter gewoon door met helpen. Of de vader die deze helpervogel grootbracht, ook haar biologische vader is en wie de vader is van de volgende jongen die haar moeder uitbroedt, is voor de helpervogel namelijk niet te bepalen. Door de associatie te leggen tussen de aanwezigheid van haar vermeende moeder en het helpen, bereikt een helperjong altijd dat het die jongen helpt die het meest met haar verwant zijn. Dit is bevestigd door DNA-onderzoek. Ten minste de helft van je genen verder helpen, is evolutionair gezien blijkbaar ook de moeite waard.

Bron: persbericht van de Rijksuniversiteit Groningen.

Een broedgeval van een diksnavelmees

Paradoxornithidae

De laatste jaren is er in Nederland veel belangstelling voor exoten. Alberto Boto et al. (2000) berichten dat zich in Noord-Italië een populatie van de Grijskeeldiksnavelmees *Paradoxornis alphonsianus* heeft gevestigd die blijkbaar standhoudt. De Grijskeeldiksnavelmees behoort tot de diksnavelmezen waarvan bijna alle soorten in Azië voorkomen. Op familieniveau zijn zij met onze inheemse Baardman verwant. Broedgevallen van Aziatische diksnavelmezen zijn echter in Nederland nog niet gemeld. Het is daarom zinvol een beschrijving te geven van een broedgeval van een diksnavelmees dat zich in 2000 in

Schiedam voordeed, die pas na een zoektocht door de literatuur betreffende diverse continenten kon worden gedetermineerd als een Bruinkopdiksnavelmees *Paradoxornis webbianus* of eventueel als een Grijskeeldiksnavelmees die daarmee nauw verwant is.

In april 2000 werden in Schiedam twee vreemde vogels ontdekt die zich gevestigd hadden in een uitgebreid bramenstruweel aan de zuidkant van een talud. Snel werd duidelijk dat het om een broedgeval ging. De vogels brachten voedsel naar een kennelijke broedplaats. Veelal werd dichtbij of op de grond gefoerageerd. De vogels verzamelden onder meer witte rupsen. Op 3 mei werden drie of vier jongen gezien. Deze waren zojuist uitgevlogen. Het werkelijke aantal uitgevlogen jongen zou zelfs vijf kunnen zijn, gezien een waarneming, twee weken later, van een groepje van vijf exemplaren. Al op 13 mei was één van de oudervogels bezig met het verslepen van nestmateriaal naar een nieuwe broedplaats. Hoewel enige tijd later ook aanvoer van voedsel plaatsvond, werden uitgevlogen jongen daarna niet meer waargenomen. Het tweede broedgeval is mogelijk mislukt. Op de broedplaats werden na half juli geen exemplaren meer gezien. Nieuwe waarnemingen werden pas veel later en op geheel andere locaties gedaan. Maart 2001 werden twee luid roepende exemplaren in een verruigend rietveld aangetroffen, op drie kilometer afstand van de oorspronkelijke broedplaats. Verder was er december 2001 één exemplaar in een ruderaal terrein aanwezig op ruim één kilometer van de broedplaats. Ook deze laatste vogel werd bij toeval op de roep ontdekt. Op het moment van het schrijven van dit korte bericht (maart 2003) zijn dit voorlopig de laatste waarnemingen, hoewel het niet is uitgesloten dat er van deze kennelijk zwerflustige soort nog ergens exemplaren opduiken. Omdat er aan de determinatie enkele problemen kleven en omwille van de documentatie, volgt hieronder een beschrijving van het uiterlijk van de vogels en hun roep. Op enige afstand deden de vogels vanwege hun postuur aan bruine Staartmezen denken. Opvallend was het roodbruine vleugelpaneel, gevormd door de roodbruine vleugelpennen. Ook opvallend was de roodbruine bovenkant van de kop, herinnerend aan het kapje van een vrouwtje

Zwartkop. Het roodbruin van de kop werd naar beneden toe minder fel en ging geleidelijk over in een andere tint bruin. De overige lichaamsveren waren somberder bruin met ietsje grijs. De snavel was wittig, de iris wit, de poten roze. De zeer kenmerkende roep bestond uit een rauwe ratel, als een rauwe variant van de scheldende roep van de Koolmees. Deze roep werd vaak vergezeld van een serie roepjes die als 'wie-wie-wie' klonken, vergelijkbaar met het roepen van een Staartmees. De wie-wie-wie-roep leek ook als zang te worden gebruikt. Een gebrabbel van vriendelijke fluittoontjes leek eveneens tot de zang te behoren. Op grond van het verenkleed concludeer ik dat het hier de Bruinkopdiksnavelmees betrof. Toch zijn er twee punten van aandacht. Ten eerste werd de keel door mij niet echt als wijnkleurig ervaren, het kenmerk van de Bruinkopdiksnavelmees, maar zeker niet als grijsig wit, het kenmerk van de Grijskeeldiksnavelmees. Een ander punt vormt de witte kleur van de iris. Volgens de door mij geraadpleegde gidsen (en dat zijn er meer dan er in de literatuurlijst vermeld staan) dient de iriskleur van de Bruinkopdiksnavelmees donker te zijn. Daar staat tegenover dat de gidsen geen uitvoerige beschrijving geven van de diverse ondersoorten die er bestaan van de Bruinkopdiksnavelmees. Het is opvallend dat Alberto Boto et al. (2000) een bleke ('pale') iris bij sommige exemplaren van de Grijskeeldiksnavelmees opmerkten. Volgens hen is de Grijskeeldiksnavelmees de enige diksnavelmees die een dergelijke kleur heeft. De door hen genoemde bronnen ter ondersteuning van deze stelling zwijgen echter op dit punt en noemen alleen een donkere iris. Nu de literatuur ten aanzien van de iriskleur geen duidelijkheid verschaft is het te hopen dat de precieze identiteit van de Schiedamse vogels in de toekomst nog eens duidelijk wordt. Gehoopt wordt dat er in de toekomst meer waarnemingen worden gedaan. De enige medewaarnemer bij bovenstaande waarnemingen was Ben van As.

■ Wim Breedveld, Heemskerkstraat 46, 3118 SB Schiedam.

LITERATUUR:

Boto, A., A. Vigano, D. Rubolini, P. Alberti & W. Guenzani (2000): A newly acclimatized species for Italy and the Western Palearctic: the Ashy-throated Parrotbill

Paradoxornis alphonsianus. Rivista Italiana di Ornitologia 70 (1): 73-75
King, B.F., E.C. Dickinson & M.W. Woodcock (1975): Collins Field
 Guide to the Birds of South-East Asia.
Robson, C. (2000): A Field Guide to the Birds of South-East Asia.

Hoge glazen gebouwen riskant voor Houtsnippen op doortrek

In het Opvangcentrum voor Vogels en Wilde Dieren te Anderlecht (België) worden de laatste tijd veel gewonde Houtsnippen *Scolopax rusticola* binnengebracht. Het gemiddelde is zelfs één vogel per dag. Bijzonder is dat deze vogels zich alle in de stad Brussel dood hebben gevlogen tegen vensterglas. Dat is in Brussel niet verwonderlijk, want de meeste kantoorgebouwen, zelfs dat van de milieuadministratie AMINAL (Ferrarisgebouw) op de Koning Albert II-laan, zijn uitgerust met grote glazen gevels. Ook andere gebouwen, zoals de Belgacomtoren en de Zuidertoren, betekenen echter een reëel gevaar voor trekvogels. Voor Houtsnippen is met name het voorjaar riskant. Zij trekken vooral 's nachts. De voorjaars trek van Houtsnippen verloopt van februari tot in mei, met een piek in maart. De trek is bovendien sterk gebonden aan de weersomstandigheden, het geslacht en de leeftijd van de vogels. Veel Houtsnippen die in het voorjaar over België trekken, zijn terug op weg naar hun broedgebieden in Scandinavië en Noordoost-Europa. Ze hebben doorgaans de winter doorgebracht in Frankrijk of Groot-Brittannië. Houtsnippen broeden echter ook wel in België zelf. De Belgische populatie wordt momenteel geschat op 1500 broedparen. Houtsnippen zijn in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beschermde vogels; in Wallonië behoren ze tot het jachtwild en daar kunnen ze legaal worden bejaagd. Vogels die zich tegen glas doodvliegen, is geen typisch Belgisch verschijnsel. Het is een probleem dat overal ter wereld gekend is. Geschat wordt dat wereldwijd één miljard vogels jaarlijks de dood vinden of gewond raken door botsingen met vensterglas. Dat betreft niet alleen trekvogels, maar ook broedvogels die in tuinen voorkomen. Het struikgewas en de bomen weerspiegelen in het glas en de vogels vergissen zich daardoor. In België waren er, voor zover bekend, tussen 1991 en 1999 niet minder dan 3287 overlevende vogels slachtoffer van een botsing tegen een ruit. Het betreft 116 verschillende soorten.

De tabel toont de 'Top 10' van de soorten die het vaakst slachtoffer waren van botsingen tegen ruiten. De gegevens zijn gebaseerd op slachtoffers die in de loop van de laatste negen jaar levend in de erkende Opvangcentra voor Vogels en Wilde Dieren werden binnengebracht.

Het kan verwonderlijk lijken dat de relatief zeldzame Sperwer boven aan de lijst staat. Dit kan vooral worden

Sperwer	508
Merel	383
Grote Bonte Specht	175
Turkse Tortel	143
Houtsnip	134
Groene Specht	111
Ijsvogel	110
Huismus	110
Roodborst	103
Vink	101

Tabel 1- De 'top 10' van slachtoffers die de afgelopen negen jaar in Vlaamse opvangcentra werden binnengebracht.

De Zuidertoren aan het station Brussel-Zuid.

Foto: Jan Rodts/Vogelbescherming Vlaanderen.

verklaard door het gedrag van deze vogels. Hun gedurfde bliksemaanvallen op kleine zangvogels in tuinen, dicht bij woningen, verplichten hen onberekenbare risico's te nemen. Zo gebeurt het ook dat een aanvallende Sperwer en zijn prooi, zoals Merel, Turkse Tortel of Vink, samen de dood vinden tegen hetzelfde venster. Meer informatie over het fenomeen van vogelaanvaringen tegen glas in België is te vinden in de rubriek 'Vogels tegen je venster' op de internetpagina's van Vogelbescherming

Een Sperwer met zijn prooi (Turkse Tortel) na een botsing tegen vensterglas.
Foto: Jan Rodts/Vogelbescherming Vlaanderen.

Vlaanderen: <http://www.vogelbescherming.be/nl/dossierkast/default.htm>. Via deze pagina's kan men ook beschermende vogelstickers bestellen.
Noot van de redactie: Dit soort hogere gebouwen zijn in veel gevallen 's nachts verlicht. In Nederland is van het Belastingkantoor in Leeuwarden bekend dat daar geregeld Houtsnippen tegenaan vliegen.

Toeristen steunen de afslachting van tienduizenden trekvogels

Vogelbescherming Vlaanderen is niet gelukkig met de 25ste Internationale Vakantiesalon, die op zaterdag 1 februari 2003 van start ging in het Bouwcentrum te Antwerpen. Malta was dit jaar namelijk het 'gastland' op deze beurs. Jaarlijks boeken alleen al 25.000 Belgische toeristen een vakantie op dit 'moordeiland' en steunen daarmee de afslachting van tienduizenden trekvogels.
Het dichtbevolkte eiland ligt in de Middellandse Zee tussen Sicilië en Tunesië en is wereldwijd vermaard als zonnige vakantiebestemming, maar tegelijkertijd ook berucht om het massaal afslachten van alle mogelijke soorten vogels die er passeren. Vogelbescherming Vlaanderen deed dan ook een beroep op alle Belgen om geen vakantie te boeken op Malta. 'Als je een beetje respect hebt voor de natuur in het algemeen en de vogels in het bijzonder, ga je daar nooit naar toe...'. Een heel eind voor de kust, op open zee, worden de aanvliegende trekvogels al door jagers vanuit snelboten onder vuur genomen. De vogels die toch aan de slachtpartijen voor de kust van Malta weten te ontsnappen, vallen vrijwel zeker ten prooi aan minstens 12.000 officiële jagers en 2000 officiële vogelvangers die op de eilandenarchipel van 315,6 km² ongestoord hun gang gaan. De kliffen op de kust zijn bezaaid met camouflagehutten voor jagers en daarachter wacht een gordel van 6000 vangplaatsen, uitgerust met tienduizenden mist- en slagnetten. De trekvogels worden naar de vangplaatsen gelokt met behulp van lokvogels in

kooitjes en met kunstmatig aangelegde drinkpoelen en voederplaatsen. Die worden door de uitgeputte vogels gretig opgezocht.

De jacht op trekvogels is een traditie op Malta. Gemiddeld worden er daarvoor vijftig geweren per vierkante kilometer ingezet. Als gevolg van deze activiteiten komt jaarlijks tweehonderd ton giftige loodhagel in de natuur terecht. Hieronder wat cijfers van vogels die jaarlijks op Malta worden afgeschoten:

Kuhls Pijlstormvogel	1000-2000
Blauwe Reiger	500-1000
Purperreiger	400-800
Kwak	1000-2500
Wespendief	500-1000
Bruine Kiekendief	500-1000
Boomvalk	500-1000
Torenvalk	1250-1750
Kwartel	1500-3000
Goudplevier	1000-1500
Kievit	500-1000
Oeverloper	1000
Houtsnip	2000-3000
Zomertortel	100.000-200.000
Koekoek	500-1000
Gierzwaluw	5000-15.000
Nachtzwaluw	2000-3000
Hop	1500-2500
Ijsvogel	100-200
Bijeneter	250-500
Veldleeuwerik	50.000-100.000
Gele Kwikstaart	5000
Roodborst	20.000-50.000
Zanglijster	200.000-300.000
Spaanse Mus	250.000-300.000
Spreeuw	10.000-30.000
Wielewaal	4000-7000

Ook overtrekkende zwaluwen, Ooievaars, Kraanvogels, Flamingo's, Ralreigers, Kleine Zilverreigers, Lepelaars, Kluten, Visaren- den, Zwarte Wouwen, Sperwers, Kleine Strandlopers, Sterns, Scharrelaars, uilen en zoveel andere soorten, beschermd of niet, worden koelbloedig afgeslacht. De vermelde cijfers zijn afkomstig van veertien Maltese ornithologen die de jagers nauwgezet hebben

geobserveerd. Naast het afschot van al deze vogels, worden er nog eens honderdduizenden gevangen met behulp van netten, lokvogels en kunstmatige drink- en voederplaatsen. Alleen al onder de vinkachtigen (Vink, Putter, Sijs, Groenling, Kneu en Europese Kanarie) worden er elk jaar ongeveer drie miljoen gevangen en gekooïd. Men vindt vogelkooitjes op balkons, in huiskamers, op daken, in tuinen, in winkels en zelfs in autobussen en taxi's. Honderden andere vogels, vooral dan grotere soorten, worden door taxidermisten opgezet en belanden uiteindelijk op een kast, de schoorsteenmantel, op een boekenrek, in een etalage en zelfs aan de achteruitkijkspiegel van een auto.

Vogelbescherming Vlaanderen en haar Europese collega's maken zich ook zorgen over de toetreding van Malta tot de Europese Unie. Het ziet er immers niet naar uit dat dit land de Europese Richtlijn 79/409/EEG betreffende het behoud van de vogelstand (de Vogelrichtlijn) dan zal gaan naleven. Malta ligt op de trekroute van miljoenen Europese vogels die in het najaar op weg zijn naar hun overwinteringsgebieden in Afrika. In de lente, als de vogels naar

hun broedgebieden in Europa, terugtrekken, wacht hun een tragisch lot. Het is dan ook niet verwonderlijk dat zeldzame vogelsoorten hoe langer hoe minder tot broeden komen in onze contreien.

Bron: persbericht van de Vogelbescherming Vlaanderen v.z.w.

Frankrijk beperkt eindelijk het jachtseizoen

Zoals bekend is Frankrijk één van de weinige Europese landen dat de jacht nog altijd toestaat in februari, een maand waarin de natuurlijke sterfte afneemt en waarbij de jacht dus vooral individuen treft die zich (kunnen) voortplanten.

Op 25 januari 2002 heeft de Conseil d'État (Staatsraad) naar aanleiding van klachten van de Ligue pour la Préservation de la Faune sauvage et la Défense des Non-Chasseurs (ROC), die is aangesloten bij de Europese Federatie tegen de Jacht (European Federation Against Hunting, EFAH), een beslissing genomen over een decreet uit 2000 waarin het openen en sluiten van het jachtseizoen waren vastgelegd. De uitspraak van de Conseil d'État bepaalt dat het jachtseizoen moet

'Wild in de Natuur' in Enschede

'Wild in de Natuur' is de grootste wildlife art-tentoonstelling in Europa. In 2003 zullen 51 verschillende kunstenaars van wereld faam deelnemen. Dit jaar viert 'Wild in de Natuur' haar 25-jarig jubileum.

Onder de Nederlandse deelnemers bevinden zich Elwin van der Kolk, Jeroen Verhoeff, Dirk Moerbeek, Jaap Deelder, Arie Stolk, Walty, Jan Weenink en Renso Tamse. Een

Roodborst en appels. Eén van de schilderijen van Elwin van der Kolk die zijn te zien bij de expositie 'Wild in de Natuur'.

Toos (fazant), acryl op linnen, 135 x 180 cm. Een schilderij van Dirk Moerbeek dat is te zien bij 'Wild in de Natuur'.

groot deel van de expositie is gewijd aan vogels.

De expositie zal gehouden worden van 2 tot en met 30 november in 't Kunsthuis van het Oosten, Gronausevoetpad 28, 7511 BL Enschede. Telefoon: (053) 431 2 584.

Openingstijden zijn dagelijks (ook in de weekenden) van 11:00 tot 17:00 uur, op donderdagavonden tot 21:00 uur. Toegang gratis.

liggen tussen 1 september en 31 januari. Daarbij zijn slechts twee uitzonderingen mogelijk, namelijk: het begin van de jacht op steltlopers op bezittingen van de staat in het kustgebied vanaf 10 augustus en de sluiting van de jacht op de Houtduif *Columba palumbus* op 10 februari. Op 28 februari 2002 kondigde de Franse regering naar aanleiding van de uitspraak decreten aan waarin het jachtseizoen werd vastgesteld voor de periode van 1 september tot 31 januari, met uitzonderingen voor de Houtduif en voor de Houtsnip *Scolopax rusticola*, welke bejaagbaar blijven tot 10 februari. De voorgaande regelingen stonden de jacht gedurende februari toe op 29 vogelsoorten, in sommige gevallen zelfs tot 20 februari.

Bron: EFAH Nieuwsbulletin.

In memoriam Jan Rooth

Op 11 maart 2003 is op 74-jarige leeftijd Jan Rooth overleden. Hiermee hebben we een levenslustige, internationaal bekende ornitholoog en natuurbeschermer verloren. Nadat hij hem kanker was geconstateerd en het vooruitzicht slecht was, ging hij daar met de voor hem kenmerkende realiteitszin mee om. Geen behandeling! Op de Landelijke Dag van Sovon, NOU en Vogelbescherming in november 2002 maakte hij tegen een bekende de opmerking: 'Er is nog humor na de tumor'. Typisch Jan. Zoals bij veel markante personen in de natuurbescherming werd de kiem voor zijn beroep gelegd bij de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJN). Jan is geboren op 3 september 1928 in Rotterdam. Kort nadat hij in 1953 als bioloog aan de Rijksuniversiteit Leiden was afgestudeerd, waar hij enige tijd de befaamde etholoog Niko Tinbergen assisteerde, werd hij als gewetensbezwaarde geplaatst bij de afdeling Natuurbescherming en Landschap van Staatsbosbeheer, waaruit later het Rijksinstituut voor Veldbiologisch Onderzoek ten behoeve van het Natuurbehoud (RIVON) voortkwam. Bij dat instituut zette hij in 1960 zijn carrière voort, nadat hij eerst biologie had gedoceerd op een middelbare school in Wassenaar en in 1959 en 1960 voor onderzoek aan de Rode Flamingo's naar Bonaire was uitgezonden. Dit laatste mondde in 1965 uit in zijn magnum opus 'The Flamingos on Bonaire (Netherlands Antilles); habitat, diet and reproduction of

Phoenicopterus ruber ruber' (Uitgave 41 van de Natuurwetenschappelijke Studierkring voor Suriname en de Nederlandse Antillen). Enkele andere belangwekkende titels van de meer dan tachtig publicaties die van zijn hand zijn verschenen, zijn het boekje over de Grauwe Gans (1970), samen met K. Hudec en gepubliceerd in de serie van Die Neue Brehm-Bücherei, en de 'Lijst van internationaal belangrijke wetlands in Nederland' (1989). In dit verband mag ook het minder bekende artikel 'Over het voedsel, de terreinkeus en de achteruitgang van de Ooievaar, *Ciconia ciconia* L., in Nederland' (1957) worden genoemd. Ook in *het Vogeljaar* verschenen geregeld bijdragen van zijn hand. Enkele jaren na zijn aanstelling bij het RIVON, later Rijksinstituut voor Natuurbeheer (RIN), werd hij hoofd van de afdeling Ornithologie van dit instituut. Hij had een fijne neus voor het aantrekken van veelbelovende medewerkers, onder wie Albert Beintema (weidevogels) en Bart Ebbinge (ganzen). Die keuze gaf ook aan waar zijn hart lag: onderzoek aan internationaal belangrijke en kwetsbare vogelsoorten. Van bosvogels moest hij weinig hebben; daarvan waren er volgens hem overal en zeker in het buitenland genoeg. Daarover nam hij een heel duidelijk standpunt in, waarover nauwelijks discussie mogelijk was. Toch was er ruimte voor studies naar de achteruitgang van roofvogels en uilen, aan meeuwen en kraaien en onderzoek naar de nevenwerking van bestrijdingsmiddelen op vogelpopulaties.

In internationaal verband was Jan gedelegeerde bij het International Waterfowl and Wetlands Research Bureau (IWRB). Ook was hij lid van de Nederlandse Sectie van de International Council for Bird Preservation (ICBP). Ondanks deze en andere ambtelijke beslommingen zag hij kans om toch nog tijd vrij te maken voor veldwerk om watervogel-, wadvogel- en ganzentellingen uit te voeren. Een jaarlijks ritueel waren lange tijd zijn tellingen in Zeeuwsch-Vlaanderen. Bourgondiër als hij was, combineerde hij het nuttige met het aangename. Overdag vogels tellen en 's avonds genieten van de mosselen in Philippine. Een nuchtere persoonlijkheid, recht voor zijn raap, levensgenieter en iemand met hart voor vogels. Dat was Jan ten voeten uit!

Dick A. Jonkers